

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 23. lipnja 2004.

Velika su i čudesna djela tvoja

Kateheza br. 24: Hvaliti Boga zbog njegova stvarateljskog i spasiteljskog djela Uvodno čitanje: Hvalospjev (Otk 15,3-4), Poklonstvena pjesan - Večernja petka I. tjedna Velika su i čudesna djela tvoja, / Gospodine, Bože, Svevladaru! / Pravedni su i istiniti putovi tvoji, / Kralju naroda! / Tko da te se ne boji, Gospodine, / tko da ne slavi ime tvoje! / Ti si jedini svet! / I zato svi će narodi doći / i klanjati se pred tobom, / jer se očitovahu pravedna djela tvoja!

1. Bogoslužje Večernje, osim psalama, sadrži i niz hvalospjeva preuzetih iz Novoga zavjeta. Neki od njih, poput ovoga što smo ga upravo čuli, izvezeni su od redaka Otkrivenja. Ta je knjiga postavljena poput pečata na kraju Biblije, a često je isprepletana pjesmama i korovima, glasovima solista i himnima zajednice izabranih, zvukovima truba, harfi i citri. Naš hvalospjev, izuzetno kratak, uzet je iz 15. poglavlja toga djela. To započinje novi, velebni odlomak: nakon sedam truba koje su označile i toliko božanskih zala, slijedi sedam čaša, a i one su ispunjene zlima. Grčka riječ je pleghè, izričaj koji po sebi označuje nasilan udarac koji može prouzročiti ranjavanje, a ponekad čak i smrt. Očito je da u ovom slučaju imamo podsjećanje na izvješće o egipatskim zlima (usp. Izl 7,14-11,10). U Otkrivenju "zlo-gnjev" znak je suda nad zlim, nad potlačivanjem i nad nasiljem u svijetu. Zbog toga je i znak nade za pravednike. Za sedam zala - kao što je poznato, u Bibliji je sedam broj punine - rečeno je da su "posljednja" (usp. Otk 15,1), jer u njima božanski zahvat, koji obuzdava zlo, dolazi do svoga ispunjenja.

2. Hvalospjev pjevaju spašeni, pravednici u svijetu, koji "stoje" u istom stavu u kojem se nalazi i uskrsli Jaganjac (usp. r. 2). Kao što su i Židovi u Izlasku, nakon prelaska preko mora pjevali pjesan Mojsijevu (usp. Izl 15,1-18), tako sada i izabranici uzdižu Bogu svoju "pjesmu Mojsija i

pjesmu Jaganjčevu" (usp. Otk 15,3), nakon što su pobijedili Zvijer, protivnicu Boga (usp. r. 2). Ovaj himan odražava bogoslužje Crkava Ivanovog kruga, a sastoji se od zbira navoda Staroga zavjeta, osobito psalama. Prva kršćanska zajednica smatrala je Bibliju ne samo dušom svoje vjere i svoga života, nego i dušom svoje molitve i svoga bogoslužja, kao što je to slučaj i u liturgiji Večernje koju upravo tumačimo. Značajno je i to da je hvalospjev popraćen glazbom: pravednici drže u rukama citre (usp. r. 2), što je svjedočanstvo bogoslužja obavijenoga sjajem svete glazbe.

3. Svojom pjesmom spašenici, ne slave toliko svoju ustrajnost i svoju žrtvu, koliko uzdižu hvalu "velikim i čudesnim djelima" "Gospodina Boga Svevladara", to jest njegovom spasiteljskom djelu u upravljanju svijetom i poviješću. Prava je molitva, uistinu, osim prošnje, i hvala, zahvala, blagoslov, slavljenje, ispovijest vjere u Gospodina koji spasava. Značajna je, potom, u ovome hvalospjevu i univerzalna dimenzija, koja je izrečena riječima Psalma 86: "Svi narodi što ih stvori doći će i klanjat se tebi, Gospodine" (Ps 86,9). Pogled se tako širi na čitavo obzorje te se naziru rijeke naroda koje se sabiru oko Gospodina kako bi priznale njegova "pravedna djela" (Otk 15,4), odnosno zahvate u povijesti u cilju obuzdavanja zla i promicanja dobra. Žudnja za pravdom u svim kulturama, potreba za istinom i ljubavlju primijećena u svim duhovnostima, sadrže u sebi neku težnju prema Gospodinu, koja se zadovoljava samo po Njemu. Lijepo je pomisliti na ovaj univerzalni uzdah religioznosti i nade, što su ga preuzele i protumačile riječi proroka: "Jer od istoka do zapada veliko je ime moje među narodima, i na svakom mjestu prinosi se kad i žrtva čista Imenu mojemu, jer veliko je Ime moje među narodima - govori Gospodin nad vojskama" (Mal 1,11).

4. Zaključujemo pridružujući i svoj glas onome univerzalnome. Učinit ćemo to riječima pjesme svetoga Grgura Nazijanskoga, velikoga Crkvenoga oca iz IV. stoljeća. "Slava Ocu i Sinu kralju svemira, slava Duhu Presvetome, kojemu svaka hvala. Samo jedan Bog je Trojstvo: On je stvorio i ispunio sve, nebo bićima nebeskim, zemlju zemaljskim. More, rijeke, izvore napunio je vodenim životinjama, sve oživljujući svojim Duhom, kako bi svo stvorenje hvalilo mudroga Stvoritelja: On je jedini izvor života i ostanka na životu. Neka mu stoga ponajprije razumna narav uvijek pjeva hvale kao moćnome Kralju i dobrome Ocu. U duhu, jezikom, mišlju, daj da Te i ja čisto proslavljujem, Oče" (Poesie, 1, Collana di testi patristici 115, Rim 1994, str. 66-67).